

Біл ТАКЕР: «Енергоплан — перший крок до заощадження»

Одне з головних завдань Мінрегіонбуду, за словами його очільника Анатолія Близнюка, — підвищення енергоефективності систем життєзабезпечення. Та як це зробити, якщо мережі старі й діряві, а стіни будинків не тримають тепла взагалі? Втім, у деяких містах за підтримки Проекту USAID «Реформа міського теплозабезпечення в Україні» уже знають, як зменшити споживання енергоресурсів у ЖКГ. Перший крок на шляху до ощадливості — складання муніципальних енергетичних планів (МЕП). Про те, навіщо потрібне таке планування, розмовляємо з директором Проекту USAID «Реформа міського теплозабезпечення в Україні» Білом Такером та координатором Енергетичних Програм Проекту Олександром Ніколаєнком.

Можна зекономити три мільярди гривень

- Що таке енергоменеджмент і навіщо він потрібен?

Б. Такер: Хочу навести одну цифру: в 2010 році за даними Міністерства енергетики та вугільної промисловості, спожито теплової енергії на 60 млрд грн. Основні її споживачі — міста. І цією сумою на рівні міст ніхто не управляє! Тож структура енергоменеджменту має вирішити питання раціонального використання енергії в будівлях: контролювати споживання, запроваджувати програми з підвищення ефективності використання та знижувати затрати на енергоресурси загалом. Міжнародний досвід доводить, що лише адміністративними методами енергоменеджменту можна досягти економії для України до 5%, а це 3 млрд грн за рік і лише на тепловій енергії! Тому Проект РМТ підтримує створення системи енергоменеджменту в усіх містах України.

- 21 місто вже впроваджує муніципальні енергетичні плани. Що можна сказати про результати?

О. Ніколаєнко: Нині можна говорити про результати впровадження МЕП лише в 6 містах. Це Євпаторія, Луцьк, Львів, Краматорськ, Курахове і Миргород. МЕПи цих міст передбачають на перших порах впровадження так званих м'яких заходів, спрямованих на зміну ментальності мешканців щодо енергоощадності. Для цього проводиться інформаційна кампанія, створюються відповідні управлінські структури в містах та впроваджуються окремі демонстраційні проекти.

Так, в Євпаторії споруда міської поліклініки стала енергоефективною. За співфінансування Проекту PMT та міської влади її термомодернізували, замінили вітражі та двері на енергоощадні, відновили роботу системи вентиляції та встановили енергозберігаюче освітлення.

У Луцьку було утеплено житловий будинок за власні кошти української ЕСКО. Це другий будинок у країні, в якому виконують роботи за механізмом ЕСКО-контракту, і перший за кошти українського підприємства. Проект USAID «Реформа міського теплозабезпечення в Україні» виконував енергоаудит цього будинку та співфінансував його впровадження.

Усього 12 демонстраційних проектів у сфері як виробництва, так і споживання теплоенергії завершили торік, ще 20 має бути закінчено до кінця 2011 року.

Б.Т.: Слід зазначити, що за результатами МЕРПів та за допомогою фахівців Проекту PMT розроблено каталоги інвестиційних проектів, які вже допомогли містам залучити більш ніж 50 млн дол. для впровадження заходів з енергоефективності.

У будинку ОСББ — тепліше й дешевше

- Які міста працюють у цьому напрямку найуспішніше?

О.Н.: Якщо повернутись до Євпаторії, варто відзначити й інші демонстраційні проекти: так, міська влада курортного міста, турбуючись про довкілля, підтримала пропозицію фахівців Проекту PMT про виведення з експлуатації мазутної котельні майже в центрі міста та заміни її на екологічно чистішу й енергоефективну. Нині євпаторійська міська влада впевнилася в доцільності й окупності енергоефективних заходів і вже самостійно намагається знайти додаткові фінанси для перетворення міста на енергоефективне.

Однак не у всіх містах України однакова ситуація з розвитком енергоефективності. Так, ще до початку роботи Проекту USAID «Реформа міського теплозабезпечення в Україні», у Львові вже існувала добре сформована структура енергоменеджменту, яка почала впроваджувати м'які заходи з енергозбереження. Нині Львів зацікавлений у комплексних проектах. І наші фахівці надають допомогу міській владі в пошуку інвестицій.

Також варто згадати про співпрацю з компанією ДТЕК, яка співфінансувала м'які заходи МЕРП в м. Курахове на Донеччині. Нині вдалося підвищити енергоефективність систем теплопостачання двох дитсадків. Зараз у приміщеннях, де перебувають діти, температура підвищилась до нормативної, а енергоспоживання знизилось на 30%. А ще почала змінюватися ментальність

жителів міста. У цьому році було створено три перші ОСББ. Проект готовий співфінансувати заходи з підвищення енергоефективності в них.

- Які кроки потрібно здійснити після енергоменеджменту?

Б.Т.: Після створення структури енергоменеджменту треба розробити стратегію енергетичної політики міста на середньостроковий та довгостроковий період — МЕП. Цей документ має базуватися на фактичних вимірюваннях ситуації у місті — енергоаудитах будівель, систем енергопостачання та статистичних даних.

Після з'ясування стану справ у міському господарстві треба визначити основні напрями з підвищення енергоефективності для цього міста та розробити програму їх упровадження. Та не секрет, що у міст недостатньо власних коштів для повного розв'язання всіх проблем. Тому відповідно до європейської практики, фахівці Проекту РМТ пропонують розпочати з м'яких заходів — демонстраційних проектів, інформаційних кампаній, на які коштів у міста досить. Це дасть змогу звернути увагу мешканців та бізнесу на доцільність і окупність заходів з енергозбереження, та й самій міській владі впевнитись у цьому.

І в середньостроковій перспективі — залучення коштів як приватного капіталу, так, можливо, і власного, заощадженого на демонстраційних проектах для подальшого впровадження МЕП.

ДОСЬЄ «УК»

Біл ТАКЕР. Народився у 1943 р. Має більш ніж 30-річний досвід регулювання галузі ЖКГ, енергетичних реформ та політики, розбудови інституційного потенціалу. Останні 12 років працює на проектах Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та Світового банку, включаючи посади керівника Проекту, заступника керівника Проекту, менеджера по країні, менеджера Проекту як у програмах однієї країни, так і в багатонаціональних програмах, що проводилися в більш ніж 10 країнах Африки, Азії та Східної Європи. Доктор хімічних наук, Університет штату Вайомінг.

Олександр НІКОЛАЄНКО. Народився у 1983 р. Закінчив Інститут енергозбереження та енергоменеджменту НТУУ «КПІ», спеціаліст з енергоменеджменту. З 2009 року працює в Представництві Alliance to Save Energy в Україні, відповідає за технічну підтримку Проекту USAID «Реформа міського теплозабезпечення в Україні».

Джерело: <http://www.info-gkh.com.ua/>